

A német birodalmi gyűlés vitája a kancellár beszédéről.

Berlin, október 11. A birodalmi gyűlés Kaempf elnök elnöklésével ülést tartott. Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár beszédének megvitatása került napirendre. Bassermann előadó kifejti, hogy az általános hadihelyzet kielégítő és reményteljes. A főbizottság foglalkozott a külföld helyzetével, behatóan méltatta a dolgok fejlődését Romániában. Kritikailag megvilágította diplomáciánk magatartását a világháború előtt és annak folyamán egészen a román hadüzenetig. Megbeszélték a német birodalom viszonyát más országokhoz, első sorban a semleges államokhoz. Görögországban ma súlyos válság uralkodik. A görög király csodálatraméltó magatartása rokonszenves megítélésre talált. Részletesen foglalkozott a bizottság a buvárhajó-háborúval; megvizsgálta az összes katonai, technikai, gazdasági nézőpontokat. Megegyezést a bizottságban nem tudtak elérni és ezért a bizottság lemondott arról, hogy határozatot hozzon.

Span, centrupárti képviselő szólalt fel ezután. Az egész birodalmi gyűlés hozzájárul a kancellárnak a német és szövetséges seregekről mondott elismerő szavaihoz. — Scheidemann (szocialista) azzal kezdi beszédét, hogy ellenfeleink hangulata túlfeszített az illúzióktól; remélhető, hogy megjön a kijózanodás ideje és mindkét oldalon győz majd a belátás. Bizonyos örült tervekről, — folytatta — ma már nálunk sem beszélnek. A kancellár azt mondotta, hogy nem beszélhet a békéről, mert ellenfeleink a végletekig menő harcot emlegetik; mi azonban, a német nép és a szocialisták beszélhetünk békéről és ugyanazt megtehetik az ellenségeink is. A cenzúra és az ostromállapot intézménye teljesen felesleges; meg kell szüntetni lehetőleg minél előbb. Élethalál-harcról van szó, ezért olyan kormányt kell követelni, amelyik a védelem minden erejét szervezi és egyidejűleg szakadatlanul dolgozik a békén. Egy valóságos népkormányval szemben a külföld is csakhamar felismerné, hogy Németország kész becsületes békét kötni, de arra is kész, hogy korábbi helyzetét az utolsó csöpp véréig megóvja.

Bassermann képviselő helyteleníti a kancellár ellen irányuló névtelen támadásokat. Reméli, hogy Hindenburg ragyogó tehetségű hadvezetésének sikerül ismét a kezdeményezést átvenni és offenzív képességeikről bizonyosságot tenni. Naumann, haladóparti azt fejtegeti, hogy nem a gyengeség jele, ha békéről beszélünk és a dolgok rendes állapotához való visszatérést óhajtjuk. Haase, a szocialista-munkaközösség csoportjának tagja ellenzi a kiméletlen tengeralattjáró-háborút, mert ez csak elvadítaná még jobban a helyzetet. Belgiumot és Szerbiát újból helyre kell állítani. A jövőben ne kísértsen ismét a fegyverkezés politikája, hanem a leszerelésé. Követeli az ostromállapot megszüntetését.

Haase után még több felszólalás történt; a vitát holnap folytatják.

Életbe léptetik a cukor- és zsirutalvány-rendszert.

(Saját tudósítónktól.) Hirt adtunk már arról, hogy dr. Somogyi Szilveszter az elsőrendű élelmicikkek arányos felosztása érdekében a cukor-, tej- és zsirutalványok életbe léptetését szükségesnek tartja. A Délmagyarország foglalkozott az eszmével és szakemberek véleményeit közölte. A hozzáértők a tejalutványok életbe léptetését kivihetetlennek tartották, sőt a cukor- és zsirjegyek behozatala ellen is kifogást tettek.

Ebben az ügyben ült össze szerdán délelőtt az ármegállapító bizottság, dr. Somogyi Szilveszter polgármester elnöklése alatt. A bizottság hosszas vita után elhatározta, hogy a liszt- és kenyérjegyek formájában a cukorra, zsirra, esetleg a burgonyára és a petróleumra utalványrendszert léptet életbe. Az ülés lefolyásáról a következőket jelenti tudósítónk:

Dr. Somogyi Szilveszter megnyitotta az ülést és a következőkben ismertette a bizottság összehívásának a célját:

— Az elsőrendű fontosságú élelmicikkekhez még mindig nehezen jut a közönség. Ez azért van, mert az élelmesebbek mindent összevásárolnak a többiek elől, pedig rendkívül fontos, hogy a város polgárai a lehetőséghez képest egyformán szerezhessenek be a készletekből.

A polgármester szerint, ha ezek az élelmészeti jegyek életbe lépnek, mindazok, akiknek cukorra, zsirra, petróleumra szükségük van, élelmészeti jegyet kapnának a bejelentő hivataltól. Az élelmészeti jegy alapján a kerületi rendőrlaktanyákban állítanak ki az utalványokat. Az utalványok színe városrészenként változó lenne. Ezzel el lehetne érni, hogy mindenki a saját városrészében szerezzék be a szükségletét. A hatóság megtudná a nagykereskedőktől, hogy mennyi cukor van a város területén és az utalványok kiosztását eszerint osztanák be. A kiskereskedőket a nagykereskedők csoportokba osztanák. Egyszer egyik csoport, mászszor a másik csoport kapna tőlük cukrot. A hatóság aztán mindig értesítené a közönséget, hogy melyik kereskedőnél mit szerezhet be.

Weiner Miksa nem tartja helyesnek, hogy az utalványokat a kerületi laktanyákban adják ki, jobban szeretné, ha egy helyről intéznék mindent.

Dr. Turcsányi Imréné szerint a cukor vásárlására is úgy kellene beosztani a közönséget, mint ahogy a lisztvásárlásra van beosztva.

Tonelli Sándor helyesnek tartaná, ha a nagykereskedőket köteleznék a hatóság az érkezett készleteik azonnali bejelentésére. A bejelentett mennyiséget aztán ossza fel a hatóság a kiskereskedők között.

Dr. Somogyi Szilveszter közli, hogy a felvilágosítások után maga is jobbnak látja, ha az ellátást egy helyről intézik.

Az ármegállapító bizottság azt a határozatot hozta, hogy kötelezni kell a nagykereskedőket a részükre érkező cukormennyiség bejelentésére. Kimondta a bizottság, hogy a kávéházak, mézeskalácsosok, cukrászok, internátusok és kórházak cukorszükségletének a fedezésére a nagykereskedők cukormennyiségük egy bizonyos százalékát visszatartathatják. A hatóság a cukormennyiség megérkezése után fogja esetenként megállapítani, hogy a kiadott cukorutalvány mennyi cukor vásárlására érvényes. A burgonya- és petróleumellátást ugyanígy képzei a bizottság.

Az ármegállapító bizottság ülése után a zsirutalvány életbe léptetése ügyében a hentesmesterekkel tartott értekezletet a polgármester. Elhatározták a zsirutalványok be-

hozatalát. A zsirutalványokat szintén az élelmészeti jegyek alapján fogják kiadni. Az utalvánnyal mindenki annál a hentesnél vásárolhat, akinél akar. A részletkérdéseket a polgármester fogja kidolgozni.

Hir szerint öt tengeralattjáró operál az amerikai vizeken.

— A feléledt buvárhajó-harc. —

London, október 11. A Morningpost new-yorki jelentése szerint a Strathdene gőzös kapitánya, aki a Newyork nevű teherszállító gőzösről érkezett ide, azt mondja, hogy csak akkor vette észre a tengeralattjárót, mikor reggel hat órakor a lövedékek az ő hajója közelében csaptak le. A személyzetnek elég időt hagytak, hogy a csónakokra szálljon. A kapitány elmondta, hogy a Kingstonian nevű angol gőzös elsüllyedését is jelentették. Ennek a hajónak a személyzete is elég időt kapott a csónakokba szállásra. A menekülők elbeszéléséből kiderül, hogy a támadásokban legalább is két tengeralattjáró vett részt, némelyek szerint pedig öt tengeralattjáró operál az amerikai partok közelében.

(M. T. I.)

Zürich, október 11. A Petit Journal szerint a háromárbócos Fraternité nevű hajót Fecampból jövet megtorpedózták. A Basindere nevű gőzöst két tengeralattjáró megtámadta és lőtte, de azért sikerült elmenekülnie. A Petit Parisien-nek jelentik Lorientből: A Blavel nevű francia gőzöst megtorpedózták. Az életbenmaradottakat Lorientbe hozták. A Blavelen kívül elsüllyesztették a német tengeralattjárók ugyanazon a helyen az Irma nevű 844 tonnás gőzöst és három más gőzöst, ugyancsak a Verdun nevű 4295 tonnás angol fölfegyverzett gőzöst is. Ennek a gőzösnek a személyzetéből csak kevésen menekültek meg. Ugyanez a lap jelenti La Rochelleből a Cap Nazagan nevű 761 tonnás szénszállító gőzös elsüllyesztését. E gőzös legénységét megmentették. (M. T. I.)

Harcias hang Svájcban.

Zürich, október 11. Augusztus elsején, a svájci szövetség emléknapján a zürichi nagytetplomban hatalmas beszédet tartott a zürichi protestáns pap, Odolf Bollinger. A beszéd után a hívők a templom előtt hevesen vitatkozni kezdtek azon, amit a papjuk mondott és olyan tüzes hangulat keletkezett, hogy a pap nézetének követői csaknem tétlően inzulálták azokat, akik úgy vélték, hogy Bollinger helytelenül cselekedett, amikor egyházi beszédében a háborúban való beavatkozás mellett foglalt állást. A zürichi papot azóta úgy a svájci, mint a antant-sajtó részéről igen sok támadás érte, ami azonban nem riasztotta őt vissza attól, hogy a Neue Zürcher Nachrichten mai számában Böse Tagen címen ki ne fejezze afeletti aggodalmát, hogy az antantnak valószínűleg kedve fog kerekedni még a háború során arra, hogy Svájcot is belesodorja a háborúba. Bollinger úgy véli, hogy Svájcnak meg kell tennie a preventív lépéseket és több, mint két év óta, fegyverben levő hadseregét fel kell használnia érdekei biztosítására. Erre nézve több ér- vet hoz fel és cikkének végén utal arra, hogy a német svájci képviselők nagyon tisztában vannak azzal, hogy Svájc délkelet felől (Itália) nincs jól megvédve természetes határokkal.

A Délmagyarország telefonjai

Szerkesztőség 305.
Kiadóhivatal 81.